

Epidemiologische surveillance van leishmaniose

Leishmania spp. – 2022

Auteurs: M. Hermy, T. Lernout, M. Van Esbroeck

Hoofdpunten

- In België werden in 2022 31 infecties met *Leishmania* spp. geregistreerd door het referentielaboratorium. Dit is het hoogste aantal sinds 2003.
- Alle gevallen werden geïmporteerd. Meer dan de helft van de infecties (51,6%) werden opgelopen in het Middellands Zeegebied. Daarnaast kwamen de geïmporteerde gevallen vanuit verschillende continenten.
- *L. infantum* was de meest voorkomende soort, dit omdat deze soort in Mediterraan Europa voorkomt.
- Het aantal gevallen geïmporteerd uit andere Europese landen neemt voor het vierde jaar op rij toe.

Bron van informatie

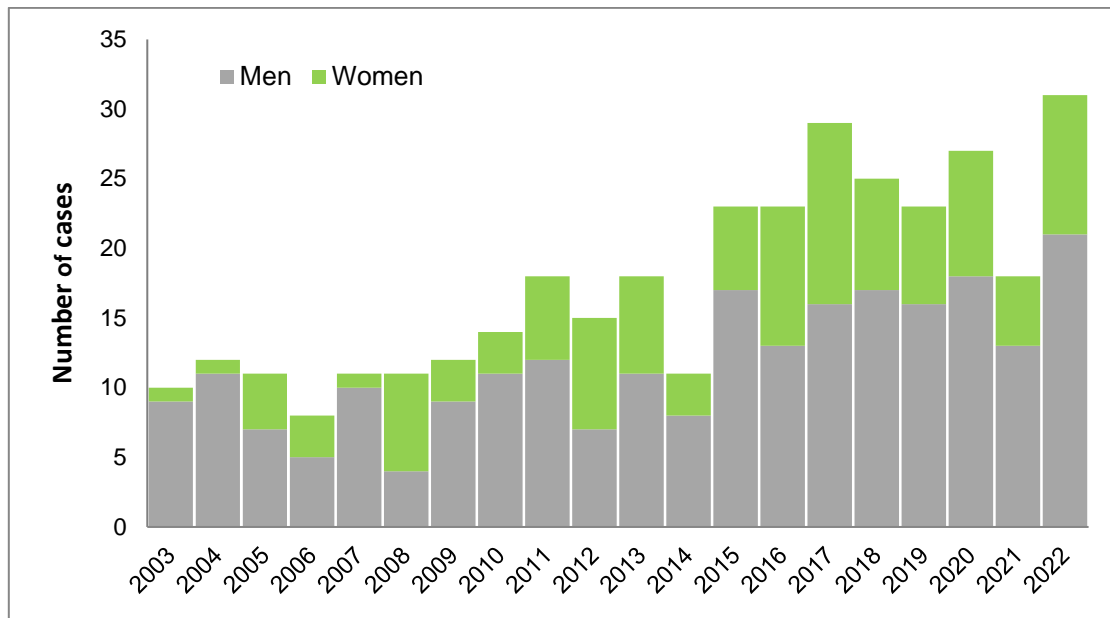
- Epidemiologische surveillance door het [referentielaboratorium](#) van het Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG) in Antwerpen. Diagnose door middel van microscopie en PCR en/of serologie voor de viscerale vorm.

Epidemiologie

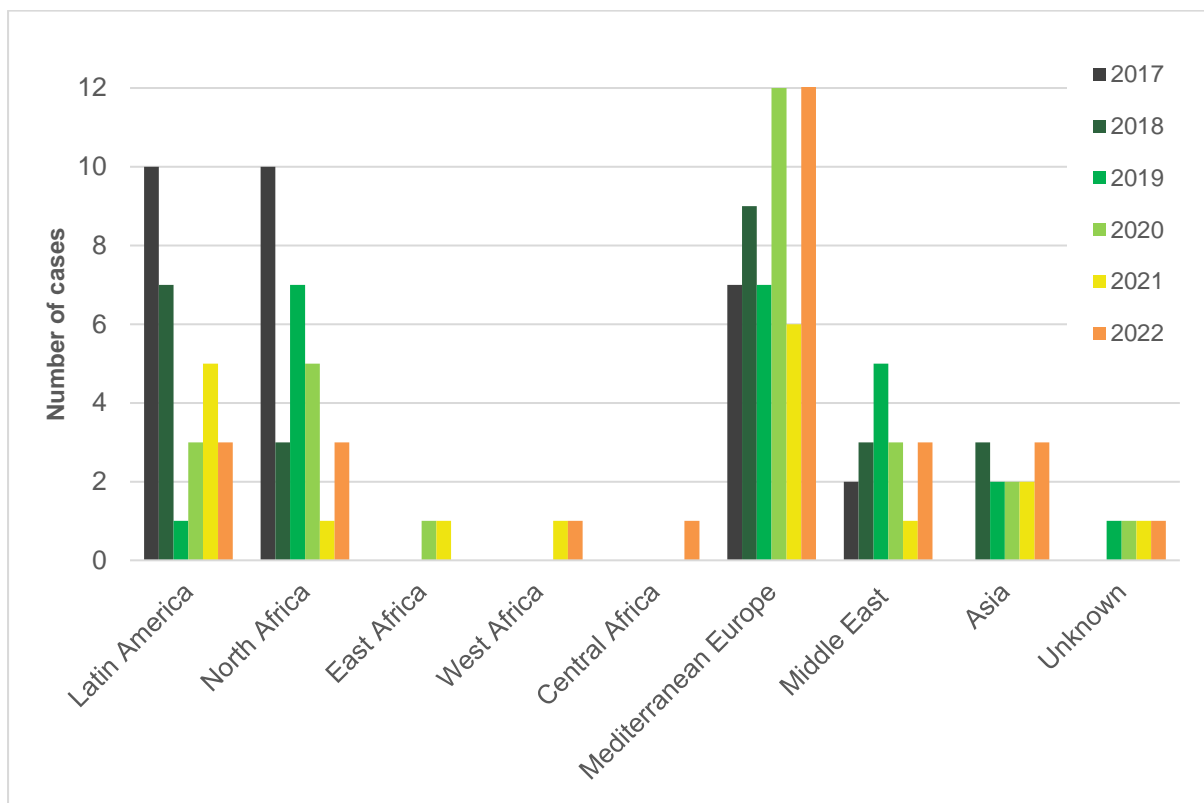
- **Aantal gevallen:** in 2022 werden er 31 gevallen van leishmaniose gerapporteerd door het referentielaboratorium. Alle gevallen werden door middel van PCR gediagnosticeerd.
- **Geslacht:** net zoals in de voorgaande jaren, was de meerderheid van de gevallen van het mannelijke geslacht (Figuur 1). Het percentage (67,7%) ligt in lijn met het gemiddelde van de afgelopen 20 jaar (68,2%).
- **Leeftijd:** de jongste gerapporteerde patiënt was één jaar, en de oudste was 73 jaar, met een mediaan van 40 jaar. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren.
- **Oorsprong van de infecties:** alle gevallen zijn, net zoals voorgaande jaren, geïmporteerd (Figuur 2). Meer dan de helft van de gevallen (51,6%) werd geïmporteerd uit het Middellands zeegebied (zeven uit Spanje, drie uit Frankrijk en drie uit Italië, één geval uit Albanië en twee gevallen waarbij de locatie van besmetting binnen Europa onbekend was). Er werden telkens drie gevallen (9,7%) geïmporteerd uit de volgende regio's: Latijns-Amerika (twee uit Mexico en één uit Costa Rica), Noord-Afrika (twee uit Tunesië en één uit Marokko), Midden-Oosten (uit Syrië) en Azië (uit Afghanistan). Daarnaast werden er nog twee gevallen geïmporteerd uit Sub-Sahara-Afrika (één uit Guinee en één uit DRC). In één geval was de regio van import onduidelijk, de persoon gaf aan dat de besmetting of in China of in Brazilië werd opgelopen.
- **Betrokken species:** Meer dan de helft van de gediagnosticeerde gevallen (n=19, 61,3%) was besmet met *L. infantum* (Figuur 3). Daarnaast waren er vier gevallen (12,9%) besmet met *L. tropica*. Andere soorten waren *L. major* (twee gevallen), *L. donavi-complex* (één

geval), *L. mexicana* (één geval) en *L. panamensis* (één geval). De soort kon niet worden bepaald voor drie gevallen.

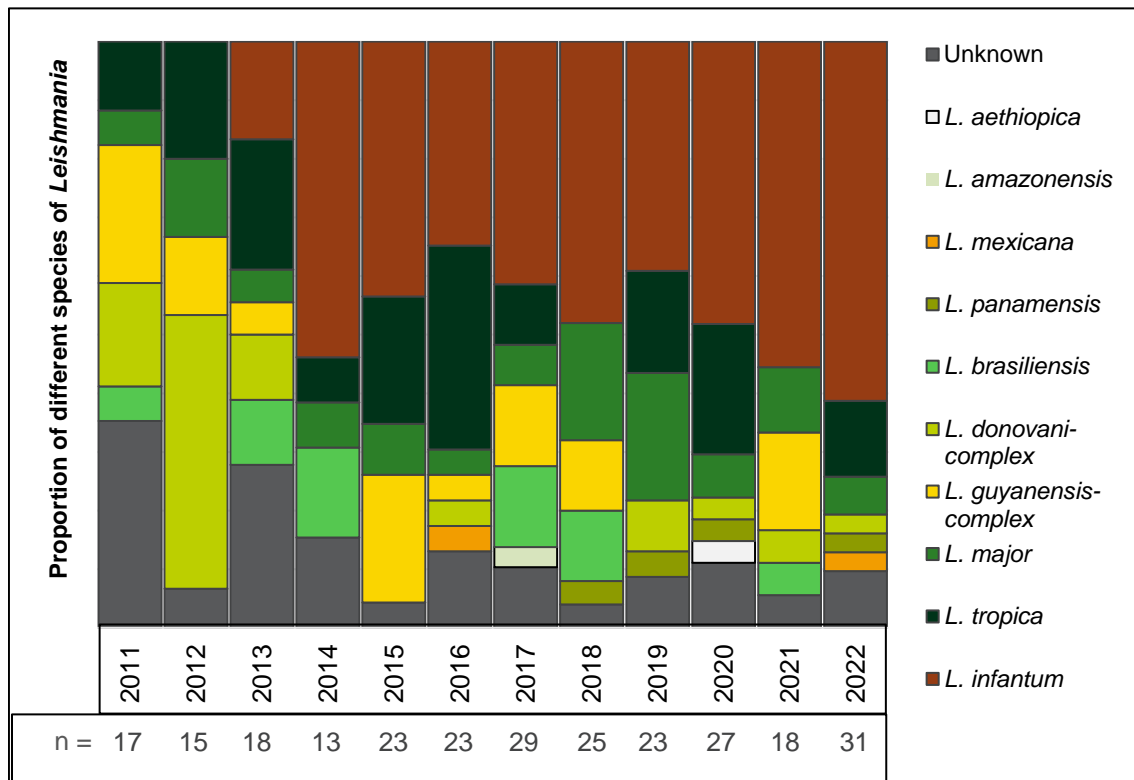
Figuur 1: Aantal gerapporteerde gevallen van leishmaniose volgens geslacht en per jaar, België, 2003-2022
(Bron: Referentielaboratorium voor *Leishmania* spp.)

Figuur 2: Aantal gerapporteerde gevallen van leishmaniose volgens plaats van besmetting, België, 2017-2022
(Bron: Referentielaboratorium voor *Leishmania* spp.)

Figuur 3: Evolutie van het aantal gevallen van leishmaniose per soort en per jaar, België, 2011-2022
(Bron: Referentielaboratorium voor *Leishmania* spp.)

Belang voor de volksgezondheid

Alle gerapporteerde gevallen van leishmaniose in België werden tot nu toe geïmporteerd vanuit het buitenland, voor de meerderheid uit een Europees land rond de Middellandse zee, waarbij het species *L. infantum* was.

Globaal is er een progressief stijgende trend van het aantal gerapporteerde gevallen, met in 2022 het hoogste aantal sinds 2003. Er is proportioneel vooral een toename van het aantal infecties met *L. infantum*. Dit kan passen in een context waarbij er in Europa de afgelopen jaren een toename van het aantal gevallen van leishmaniose werd waargenomen. Hierbij werden er in de periode 2017-2020 opnieuw gevallen gemeld door landen die voordien vrij waren van leishmaniose. Deze toename is volgens de betrokken landen te wijten aan klimaatsveranderingen, een gebrek aan surveillance en controle van de vector (zandvliegen), en de mobiliteit van besmette honden en mensen. Ook in België is er geen surveillance van zandvliegen. Er zijn in het verleden enkele waarnemingen gebeurd van *Phlebotomus mascittii*, de zandvliegsoort die hier voorkomt. De huidige situatie van deze vector in België is op dit moment niet gekend, al wordt gedacht dat zandvliegen in België niet wijdverspreid zijn. Daardoor is het risico op een autochtone besmetting vermoedelijk zeer laag.

Omdat leishmaniose ernstig kan zijn, is diagnose en surveillance bij de mens belangrijk. De typering is zowel belangrijk vanuit klinisch als epidemiologisch standpunt, voor de keuze van de meest geschikte behandeling en om de oorsprong van de besmetting te identificeren.

Meer informatie

- European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Leishmaniasis. Beschikbaar via: <https://ecdc.europa.eu/en/leishmaniasis>
- European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Technical report, 2022. Surveillance, prevention and control of leishmaniasis in the EU and its neighbouring countries. Beschikbaar via: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/leishmaniasis-surveillance-eu.pdf>
- European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Phlebotomine sand flies - Factsheet for experts. Beschikbaar via: <https://www.ecdc.europa.eu/en/disease-vectors/facts/phlebotomine-sand-flies>
- Wereldgezondheidsorganisatie (WGO). Informatiefiche over leishmaniose. Beschikbaar via: [Leishmaniasis \(who.int\)](https://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs104/)